

NR: 2020- 87
Datum: 26-11-2020
Raadslid: Stefan Janszen (CDA)
Onderwerp: Toeslagenaffaire

Aan het college van Gemert-Bakel,

Het zal geen van ons allen ontgaan zijn, de toeslagenaffaire met betrekking tot de kinderopvangtoeslag. Vele publicaties en vorige week was de eerste week van het horen van getuigen door Kamerleden.

Wij stellen deze vragen omdat wij willen dat het college zo spoedig mogelijk er gaat zijn, voor zo ver dat nog niet zo is, voor deze geraakte inwoners.

Het belangrijkste nu is dat er overgegaan wordt tot actie en die actie bestaat uit echt maatwerk leveren voor de Gemert-Bakelse gedupeerden van de toeslagenaffaire. Iedereen die geraakt is, is van belang!

Naar aanleiding van deze affaire en de grote urgentie voor deze gedupeerden hebben wij de volgende vragen aan het college:

Vraag 1

Dinsdag 8-9-2020 is het amendement van René Peters (CDA) om beter om te gaan met fraudevorderingen en schuldhulpverlening aangenomen. Is het college hiervan op de hoogte?

Nee, op rijksniveau is hierover een amendement aangenomen. De uitwerking voor de lokale gemeenten is nog niet bekend.

Vraag 2

De wetgeving zal door dit amendement gaan veranderen. Is het college bereid om in de geest van de veranderde wet te gaan handelen en alvast vooruitlopend op de komst van de wet er achter te komen van welke mensen het stempel fraudeur komt door een vergissing in plaats van opzet?

Nee, het college volgt de inwerkingtreding volgens de landelijke richtlijn. De wijziging treedt in werking op 1 april 2021. Het college heeft in regionaal verband al zoveel mogelijk de ruimte benut, die haar op dit moment ter beschikking staat.

In regionaal verband (Peelgemeenten) hebben we met het opstellen van de nieuwe beleidsregels schuldhulpverlening, die binnenkort voor besluitvorming worden voorgelegd aan het college, al geanticipeerd op het amendement door fraudeschuld niet als afwijzingsgrond mee te nemen voor toelating in de schuldhulpverlening. In de praktijk wordt

er in Gemert-Bakel door de schuldhulpverleners nu al zo gewerkt. Ook als er sprake is van een fraudeschuld gaan we in gesprek met betrokkene en zoeken we met betrokkene en schuldeiser naar creatieve oplossingen. Wij gaan als gemeente niet over het boete- en fraudebeleid van instanties die genoemd worden in het amendement, waarvan de gemeente niet de opdrachtgever is. Ook krijgen we van de uitvoeringsinstanties op dit moment niet de gegevens van fraudeurs. We gaan er vanuit dat dankzij dit amendement de uitvoeringsinstanties in de toekomst meer onderbouwen waarom er sprake is van schuld door fraude en zij meer bereid zullen zijn tot medewerking aan een schuldregeling. We hebben wel invloed op het boete- en fraudebeleid van Senzer in relatie tot art. 60c van de Participatiewet. Daarvan is de gemeente immers opdrachtgever.

Vraag 3

Een betalingsregeling vanuit de gemeente niet mogelijk is wanneer iemand (door een vergissing) als fraudeur bestempeld is maar via een gerechtelijke procedure moet plaats vinden? Is het college met het CDA Gemert-Bakel van mening dat dit een kostbare procedure is?

Ja

Vraag 4

Is het college eens dat het college, in het kader van schuldhulpverlening, een boete vrij moet kunnen schelden zonder gang naar de rechter?

Ja, de bevoegdheid om een boete kwijt te schelden in het kader van een schuldregeling, ligt echter bij Senzer als uitvoerder van de PW en bij andere niet-gemeentelijke uitvoeringsinstanties. Met Senzer gaan we als Peelgemeenten in gesprek over aanpassing van het boete- en fraudebeleid van de uitvoering van de Participatiewet in de geest van dit amendement. De gemeente heeft zelf ook een rol in het heffen van gemeentelijke belastingen door het BSOB. We gaan hierover de komende maanden met de BSOB in gesprek.

Vraag 5

Het college het beste voor heeft met haar inwoners en dat het college het met het CDA Gemert-Bakel eens is dat er een onderscheid moet zijn tussen een bewuste handeling van fraude en een vergissing? Hoe gaat college hier een concrete invulling aan geven?

Ja. Zie voorgaande toelichting.

Vraag 6

Op 21 september werd in Trouw het volgende geschreven: "Onderhandelingen tussen de Belastingdienst en de gemeenten over het helpen van gedupeerden in de toeslagenaffaire staan op klappen. Volgens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) weigert de Belastingdienst gemeenten financieel te compenseren voor de hulp aan burgers die door de dienst in grote financiële problemen zijn gebracht." Waren er al duidelijke afspraken met het Rijk, specifiek de Belastingdienst, zo ja welke?

Zie toelichting bij vraag 7.

Vraag 7

Op 25 september is het volgende te lezen in het NRC: “Gemeenten gaan ouders helpen die ernstig in de problemen zijn gekomen als gevolg van de toeslagenaffaire. Daarover hebben de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en staatssecretaris Alexandra van Huffelen (Belasting, D’66) een principeakkoord gesloten. Zijn de afspraken inmiddels bekend en kunnen deze duidelijk en volledig uiteengezet worden in de beantwoording op deze schriftelijke vragen?

Ja. Op 28 september is een akkoord bereikt tussen VNG en Belastingdienst om ondersteuning te bieden aan gedupeerde ouders van de toeslagenaffaire. De gemeente is gevraagd een meldpunt in te richten voor deze ouders. Ouders kunnen zich daar melden en ondersteuning en begeleiding krijgen op een of meer van de vijf leefdomeinen (huisvesting, schulden, inkomen, zorg en opvoeding). In Gemert-Bakel is dit meldpunt ingericht. Het meldpunt staat op de gemeentelijke website en er is over gecommuniceerd in het Gemerts Nieuwsblad en via ‘social media’ kanalen. Ook zijn onze maatschappelijke partners over dit meldpunt geïnformeerd zoals de partners in de wijkteams, de kinderopvang- en onderwijsinstellingen. De belastingdienst en de VNG zijn geïnformeerd over de gemeentelijke contactpersonen (uitvoerend en beleidsmatig). De belastingdienst attendeert de betrokken ouders actief op het lokale meldpunt en de hulp en zorgt voor de communicatie naar ouders over wat de gemeente voor hen kan betekenen. Ook bij de belastingdienst is een contactpunt ingericht om ons in de uitvoering zo goed mogelijk te helpen bij deze ondersteuning. Daarnaast richt het VNG een steunpunt in voor webinars, meeste gestelde vragen, stappenplan en klankbordgroep. Daar wordt op dit moment aan gewerkt. Landelijk is er 11 miljoen beschikbaar gesteld zodat gemeenten snel kunnen starten. Voor Gemert-Bakel is een eenmalige specifieke uitkering verstrekt van € 5149,06 ter bekostiging van de gemeentelijke hulp.

Vraag 8

Gezien de rol die gemeenten hebben gekregen (blijkend uit bovenstaande krantenartikelen). Volgens onze informatie zijn 4 gezinnen getroffen in onze gemeente door de toeslagenaffaire, weet het college welke gezinnen dit concreet betreft?

Nee. Volgens de lijst die wij hebben ontvangen van de belastingdienst betreft het in Gemert-Bakel op dit moment inderdaad vier gezinnen. De belastingdienst kan vanwege de AVG deze gegevens echter niet delen. De verwijzing van de ouders naar de gemeente gaat via de belastingdienst. Zie beantwoording vraag 7.

Vraag 9

Wat zijn de concrete acties die dit college gaat ondernemen om, indien nog niet het geval, met deze mensen in contact te komen?

Het meldpunt is ingericht en de communicatie hierover in pers, social media en via maatschappelijke partners heeft plaats gevonden. De betrokken regisseur en uitvoerder van het meldpunt informeren zich over de toolkits van het VNG. Ouders kunnen zich al melden.

Vraag 10

Op welke termijn denk het college met alle inwoners die getroffen zijn door de toeslagenaffaire contact te hebben?

Het kan per direct. Het is echter aan de ouders om contact op te nemen met het meldpunt.

Vraag 11

Welke (extra) hulp gaat de gemeente deze getroffen ouders bieden? Is het college het met het CDA Gemert-Bakel eens dat het college, in het kader van schuldhulpverlening, een boete vrij moet kunnen schelden zonder gang naar de rechter?

De gemeente gaat hulp bieden op (een of meer) 5 levensdomeinen, te weten huisvesting, gezinssituatie, financiën, gezondheid en werk/dagbesteding. Er wordt een intake gehouden en een plan van aanpak gemaakt en uitgevoerd en nazorg verleend gedurende 1 á 2 jaren, cf de werkwijze die wordt voorgesteld door de VNG. Informatie wordt (met toestemming van de ouder) opgevraagd bij de belastingdienst. De gemeente is niet in staat om boetes kwijt te schelden die door andere partijen dan de gemeente zijn opgelegd. De hulp is maatwerk. Per individuele casus wordt gekeken wat mogelijk en wenselijk is.

Vraag 12

Op welke termijn verwacht het college over de voortgang hiervan terug te kunnen koppelen aan de raad?

We koppelen over drie maanden terug.

Met vriendelijke groet,
CDA Gemert-Bakel